

Αθήνα, 9 – 2 - 2022

Αριθμ.πρωτ.: 160

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

Πολυτεχνείου 6, 10433 Αθήνα

τηλ.: 210-5243434, fax: 210-228231

e-mail: p-e-f@otenet.gr

<http://www.p-e-f.gr>

ΤΟ ΥΠΑΙΘ, ΤΟ ΙΕΠ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το πρόσφατο ζήτημα που ανέκυψε με τα βίντεο της «Ελληνικής Εταιρείας Προγεννητικής Αγωγής», το οποίο ενέκρινε το ΙΕΠ και, εν συνεχεία, απέσυρε την έγκρισή του, δεν αποτελεί μεμονωμένο πρόβλημα, αλλά εντάσσεται στο γενικότερο ζήτημα της εισαγωγής τεράστιου αριθμού προγραμμάτων τα οποία εμπλέκονται στο σχολικό πρόγραμμα και συγκροτούν, στην ουσία, ένα παραπρόγραμμα.

Η κ. υπουργός αναζητώντας δικαιολογία για την έγκριση των σχετικών βίντεο, επικαλέστηκε φόρτο εργασίας και αβλεψία του ΙΕΠ, επειδή εξετάζει περίπου χίλια προγράμματα κάθε χρόνο. Όλα αυτά τα προγράμματα, παρόλο που στην συντριπτική τους πλειοψηφία έχουν θεματολογία συναφή με τα διδασκόμενα μαθήματα, εισάγονται στα σχολεία ως ανεξάρτητα, κατά μία έννοια, γνωστικά αντικείμενα, διασπώντας την ενότητα του ωρολογίου προγράμματος, περιορίζοντας τις ώρες διδασκαλίας σε βάρος της ύλης όλων των μαθημάτων και λειτουργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, πολύ συχνά, αποσπασματικά. Αν συνυπολογίσουμε την έλλειψη προσωπικού και υποδομών, τα υπερπληθή τμήματα, τα προβλήματα των βιβλίων και της ύλης, διαπιστώνουμε ότι ο ρόλος του σχολείου υποβαθμίζεται και σταδιακά καθορίζεται από τους εμπνευστές και δημιουργούς των προγραμμάτων.

Ο νόμος 4823, ο οποίος ψηφίστηκε το καλοκαίρι του 2021, καθορίζει πως, εάν ένα πρόγραμμα υλοποιείται με τη συνεργασία περισσότερων από μίας σχολικών μονάδων, απαιτείται η έγκριση του ΙΕΠ, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση την έγκριση δίνει ο Διευθυντής του σχολείου ή ο Προϊστάμενος, είτε με πρόταση του Συλλόγου Διδασκόντων είτε χωρίς αυτή. Επιπλέον, επειδή δίνεται η δυνατότητα για κάποια οικονομική ενίσχυση στο σχολείο, διευκολύνεται η είσοδος των προγραμμάτων στα σχολεία.

Πάντως, αν εξαιρέσουμε ορισμένα προγράμματα τα οποία εκπονούν κρατικοί φορείς, όπως, Μουσεία, Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα, Βουλή κ.ά., οι οποίοι τα παρέχουν στα σχολεία δωρεάν, τα υπόλοιπα προγράμματα είναι, κατά κάποιο τρόπο, συνδεδεμένα με οικονομικά οφέλη κάποιων ΜΚΟ, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το κράτος, χωρίς να ελέγχονται οι δραστηριότητές τους, βιομηχανιών, οι οποίες, μέσα απ' τα προγράμματα, διαφημίζουν τα προϊόντα τους, Ιδρυμάτων ή οργανώσεων που εισπράττουν εισιτήριο από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα μαθητές. Μαζί με αυτά θα πρέπει να συμπεριλάβουμε και φορείς οι οποίοι έχουν άλλες στοχεύσεις, όπως η Εκκλησία, Πρεσβείες ξένων χωρών, η Ελληνική Αστυνομία.

Οι εκπαιδευτικοί, χωρίς την αναγκαία επιμόρφωση, υπηρετώντας ταυτόχρονα σε πολλά σχολεία και με μακροχρόνια αδιοριστία, σταδιακά περιθωριοποιούνται και αποκόπτονται από δράσεις οι οποίες ουσιαστικά ανήκουν στις αρμοδιότητές τους και την ειδικότητα καθενός. Με αυτόν τρόπο, οι πρωτοβουλίες περνούν σ' αυτούς που εκπονούν τα προγράμματα, ενώ η αντίληψη αυτή και η πρακτική φαίνεται ότι γίνεται αποδεκτή όλο και περισσότερο. Διαμορφώνεται, επομένως, σιγά – σιγά το λεγόμενο «αυτόνομο σχολείο».

Την προηγούμενη χρονιά ανέκυψε σοβαρό πρόβλημα με το πρόγραμμα της Πρεσβείας της Γερμανίας «Μνήμες Κατοχής». Ακολούθησαν, στη συνέχεια, τα προγράμματα αρχαιολατρίας και εθνικισμού της εταιρείας «Ελληνική Αγωγή» για να καλυφθεί (με ποιον τρόπο άραγε;) το «έλλειμμα» των αναλυτικών προγραμμάτων του σχολείου. Προσφάτως προέκυψε ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα με συγκεκριμένο πρόγραμμα, πολύ ενδεικτικό για τις επιδιώξεις και τα όρια στα οποία μπορεί να φτάσουν όλα αυτά τα προγράμματα, ώστε από εκπαιδευτικά να γίνουν ακριβώς το αντίθετο.

Συγκεκριμένα, το ΙΕΠ ενέκρινε και απέστειλε στα σχολεία ορισμένα βίντεο προκειμένου να τα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές στις εργασίες που πρόκειται να εκπονήσουν στο πλαίσιο του προγράμματος «Σεξουαλικότητα – Γονιμότητα – Γονεϊκότητα». Τα βίντεο αυτά τα παρήγαγε η ΜΚΟ «Ελληνική Εταιρεία Προγεννητικής Αγωγής». Το περιεχόμενο και οι αντιλήψεις που εκφράζονται σ' αυτά, προκάλεσαν μεγάλες αντιδράσεις, με αποτέλεσμα, κάτω από την πίεση αυτών των αντιδράσεων, το ΥΠΑΙΘ να αναγκαστεί να ανακαλέσει την έγκρισή τους.

Οι απόψεις που εκφράζονται, και το Υπουργείο αρχικά είχε αποδεχτεί, προωθούν την απόλυτη αποσύνδεση των προσφερόμενων στους μαθητές γνώσεων όχι μόνο από τα επιστημονικά δεδομένα αλλά και από την κοινή λογική.

Οι απόψεις αυτές θα μπορούσαν να εκληφθούν ως αστεϊσμοί, εάν δεν υπήρχε η βαρύγδουπη υπουργική έγκριση που προκαλεί φρίκη. Η άποψη «Αμερικανίδα έγκυος θαύμαζε στο μουσείο ελληνικά αγάλματα, και γέννησε κόρη που νίκησε στα καλλιστεία» δεν είναι απλώς ανορθολογισμός είναι απόλυτος παραλογισμός, και το ΙΕΠ ενέκρινε την άποψη αυτή ως επιστημονική και θεώρησε ότι έχει μορφωτική αξία, ώστε να χρησιμοποιηθεί στο σχολείο. Παρόμοια «επιστημονική» αξία έχουν και οι άλλες απόψεις οι οποίες εκφράζονται στα βίντεο που εγκρίθηκαν, ενώ κοινός τους παρονομαστής είναι η απουσία και της ελάχιστης, έστω, σχέσης με την επιστήμη και τον ορθολογισμό.

Το πλήθος των ανορθολογικών απόψεων που εμπεριέχονται στα βίντεο και η κραυγαλέα αντιεπιστημονικότητά τους δεν μας επιτρέπουν ούτε την ελάχιστη υποψία ότι διέφυγαν της προσοχής των υπευθύνων. Αντίθετα, εγκρίθηκαν, γιατί αποτελούν συνέχεια και άλλων αντίστοιχων περιπτώσεων, τις οποίες συναντάμε στα σχολικά βιβλία και σε σχετικές εκπαιδευτικές εκδηλώσεις. Το ΙΕΠ δεν αρνήθηκε ότι είχε γνώση του περιεχομένου, δήλωσε όμως ότι για την έγκριση δεν είναι αναγκαίο να συμφωνεί και το ίδιο. Όπως φαίνεται, η παιδαγωγική τους καταλληλότητα και η επιστημονική – μορφωτική τους αξία μάλλον δεν ενδιαφέρει.

Απόψεις σαν κι αυτές δεν είναι αθώες. Διδάσκουν την αμφισβήτηση της επιστήμης, κλονίζουν το κύρος του ορθολογισμού και της ισχύος των φυσικών και κοινωνικών νόμων. Τέτοιου είδους απόψεις διαμορφώνουν τη στάση που πολλοί έχουν σχετικά με τα ζητήματα της πανδημίας, αποδεχόμενοι τους ψευτογιατρούς με τις θεραπείες που «μόνο αυτοί γνωρίζουν», οδηγούν στην υποτίμηση των κοινωνικών διαδικασιών και κινημάτων, ενώ καλλιεργούν την πίστη σε υπερφυσικά φαινόμενα και δυνάμεις και σε θεωρίες συνωμοσίας. Τέτοιου είδους «παιδεία» διαμορφώνει προσωπικότητες άβουλες, φοβισμένες και χειραγωγήσιμες, ανθρώπους οι οποίοι δεν αντιλαμβάνονται ότι μπορούν να παρεμβαίνουν και να ορίζουν τις συνθήκες της ζωής τους.

Η αντιεπιστημονικότητα, ο σκοταδισμός, ο ανορθολογισμός δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται με αδιαφορία και αποστασιοποίηση. Οι εκπαιδευτικοί ως επιστήμονες, αλλά και οι γονείς, οφείλουμε να ανοίξουμε μέτωπο ενάντια σε όλα αυτά, όπως επίσης και ενάντια σε φορείς και θεσμούς που τα υποστηρίζουν, είτε απροκάλυπτα είτε συγκαλυμμένα. Να απαιτήσουμε να προσφέρεται στους μαθητές μας αληθινή γνώση, εργαλείο ερμηνείας της φύσης και της κοινωνίας ώστε να κλείσουν οριστικά οι πόρτες του σχολείου στις προκαταλήψεις και τις δεισιδαιμονίες.

Εμείς οι εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων έχουμε υποχρέωση να προωθήσουμε τη συγκεκριμένη φωτισμένη στάση ζωής στο σχολείο και, με την επιστημονική μας γνώση, να την επιβάλλουμε τόσο στην καθημερινή επαφή με τους μαθητές μας όσο και στη διδασκαλία. Να αρνηθούμε να προωθήσουμε σκοταδιστικές απόψεις και να εργαστούμε ανοίγοντας τα μάτια των νέων, φωτίζοντας τον νου τους και βάζοντας εμπόδια σε οτιδήποτε είναι αντίθετο στην επιστήμη και στον ορθό λόγο. Να παραμένουμε σε επαγρύπνηση κάθε φορά που σκοταδιστικές απόψεις παρεισφρέουν στο σχολείο, ιδιαίτερα, όταν είναι κρυμμένες στην κοιλιά του Δούρειου Ίππου που μπορεί να λέγεται ΙΕΠ, ΥΠΑΙΘ ή Επιμορφωτικό Σεμινάριο.

Για το Δ.Σ.

Η Πρόεδρος
Μαρία Κ. Πεσκετζή

Η Γενική Γραμματέας
Νατάσα Αβραμίδου